

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 199346

Openbaar

Verzonden aan de raad op:

- 9 MRT 2023

Onderwerp:

stand van zaken Vluchtelingen

Kennisnemen van:

de stand van zaken omtrent de opvang van vluchtelingen in Harlingen

Beste raadsleden,

Via diverse Raadsinformatiebrieven informeerden we u in 2022 over de stand van zaken met betrekking tot de opvang van Oekraïense vluchtelingen binnen de gemeente Harlingen. In deze raadsinformatiebrief geven we u opnieuw een korte stand van zaken over de opvang van deze groep inwoners van Harlingen. Sinds 1 november 2022 biedt Harlingen ook aan een grote groep mensen noodopvang. Om deze reden informeren we u in deze brief ook graag over de opvang van vluchtelingen op de boot "de River Diamond " aan de Nieuwe Vissershaven 27 te Harlingen.

1. Opvang van Oekraïense Vluchtelingen**Waar verblijven de Oekraïense vluchtelingen en wat zijn de aantallen?**

We hebben op dit moment vijf gemeentelijke opvanglocaties. Het betreft een gemeentelijke woning aan de Harlingerstraatweg en vier voormalige zorgwoningen in de Weverstraat, de Kerkpoortstraat, de Nieuwstraat en de Klaverbladstraat. In totaal vangen wij thans 76 personen op binnen de gemeentelijke opvanglocaties. Er wonen nog 21 Oekraïense vluchtelingen particulier. De vier voormalige zorgwoningen zijn in eigendom van de Bouwvereniging. De contracten lopen tot 1 september 2023. Namens de gemeente zal een formeel verzoek naar de Bouwvereniging uitgaan waarin wij de Bouwvereniging vragen of wij de locaties na 1 september 2023 nog voor een jaar mogen gebruiken. De oorlog lijkt immers nog niet ten einde te zijn. Op dit moment voldoen wij aan de voorgeschreven aantallen opvangplekken die wij moeten realiseren. Recent is echter een nieuwe vraag gesteld namens het rijk voor ophoging van de aantallen. Voor de gemeente Harlingen betekent dit dat wij voor 1 juni 2023 nog eens 11 vluchtelingen uit de Oekraïne op moeten vangen. We zijn om deze reden weer druk aan het zoeken naar een geschikte locatie.

Hoe gaat het?

Wat we terug horen van de mensen en bij de vrijwilligers en begeleiders is dat de Oekraïense bewoners tevreden zijn over de zaken, die we voor de mensen regelen. Iedereen heeft een dak boven het hoofd, staat ingeschreven in de gemeentelijke GBA, alle kinderen gaan naar school (schakelklas of basisschool in Harlingen, afhankelijk van leeftijd en taalniveau) en veel jonge mensen geven aan dat ze aan het werk willen. In veel gevallen is dit werk vinden gelukt.

Wijziging van de structuur in Friesland

Er heeft een wijziging plaatsgevonden in de structuur ten aanzien van de opvang van de Oekraïners. Voorheen spande iedere gemeente voor zich in om de gewenste of verplicht gestelde aantallen ten aanzien van de te huisvesten Oekraïense vluchtelingen, statushouders en noodopvang asielzoekers te realiseren. Sinds november 2022 is overgegaan naar het werken in subregio's. De gemeente Harlingen maakt onderdeel uit van de subregio Noordwest Friesland en de gemeentesecretarissen van de gemeenten Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden kijken gezamenlijk hoe ze de doelstellingen kunnen behalen. Het kan dus zo zijn dat de ene gemeente in meer statushouders kan opvangen en de andere gemeente een noodopvanglocatie voor asielzoekers realiseert.

Leefgeld

De Dienst Sociale zaken en Werkgelegenheid in Franeker keert al geruime tijd het leefgeld uit aan de vluchtelingen van de gemeenten Waadhoeke, Harlingen, Vlieland en Terschelling. Een medewerker binnen ons gemeentelijk gebiedsteam inventariseert doorlopend de wijzigingen die er zijn (nieuwe mensen, mensen die aan het werk gaan, mensen die 18 jaar worden enz). Deze wijzigingen worden doorgegeven aan de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Vanaf 1 februari 2023 veranderden de wettelijke bijdragen voor het leefgeld voor eten, kleding en de extra toelage bij een gastgezin (wooncomponent). Nu passen de bedragen beter bij het leefgeld voor andere groepen in Nederland, zoals asielzoekers, statushouders en mensen met een bijstandsuitkering. Vanaf 1 februari veranderden ook de regels voor werk en leefgeld. Een van de belangrijke wijzigingen is dat als iemand van 18 jaar of ouder gaat werken voortaan het leefgeld van het hele gezin wordt stopgezet. Dit gebeurt ook als iemand van 18 jaar of ouder een uitkering ontvangt van de Nederlandse overheid, bijvoorbeeld de werkloosheidsuitkering of een uitkering voor arbeidsongeschiktheid. Voor ons als gemeente betekende dit dat alle situaties opnieuw moesten worden bekeken en iedereen correct moest worden geïnformeerd.

Financiën

Op 15 oktober trad de gewijzigde bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) in werking. Op grond van deze regeling ontvangen gemeenten een specifieke uitkering voor de verstrekkingen die zij doen in verband met de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Ook op de uitbreiding van het aantal plekken is de bekostigingsregeling van toepassing. Dat betekent dat de systematiek hetzelfde blijft, namelijk dat de gemeente per beschikbaar bed voor Oekraïense ontheemden een normbedrag krijgt. Op moment van schrijven bedraagt dat normbedrag 83 euro. Aanvullend is de mogelijkheid gecreëerd om in uitzonderlijke gevallen de werkelijke meerkosten te declareren.

Op 24 januari is bij het ministerie van Justitie en Veiligheid een aanvraag ingediend om over geheel 2022 de normbedragen uitgekeerd te krijgen. Dit zal vooreerst worden verstrekt als voorschot. Het ministerie doet zijn uiterste best om het voorschot binnen 13 weken te beschikken en vervolgens binnen 6 weken na vaststelling betaalbaar te stellen. In de jaarrekening 2022 zal aan de raad verantwoording worden afgelegd over de in 2022 gemaakte kosten en het ontvangen voorschot/normbedrag hiervoor. De verwachting is dat we met de ontvangen normbedragen de kosten ruimschoots kunnen dekken.

2. Crisisnoodopvang van asielzoekers op de River Diamond

Aantallen

Op dit moment ligt er de landelijke opgave om 11.250 opvangplekken in crisisnoodopvang locaties te realiseren, om daarmee de opvanglocatie in Ter Apel en de noodopvang locaties van het COA te ontlasten. Voor de Veiligheidsregio Fryslân is de opgave om 450 crisisnoodopvang plekken te realiseren. In Fryslân zijn er op dit moment drie crisisnoodopvang-locaties met in totaal 465 plekken: één in Drachten, één in Gerkesklooster en één in Harlingen. Hiermee voldoet de Veiligheidsregio Fryslân aan de landelijke opgave. Op donderdag 2 februari verschenen er berichten in de media dat de noodopvanglocaties langer geopend zullen zijn. Voor de gemeente Harlingen heeft dit geen gevolgen. De River Diamond zal 1 mei vertrokken zijn uit de haven.

Hoe gaat het?

Sinds 1 november 2022 ligt aan de sportvissersteiger bij de Nieuwe Vissershaven het schip de River Diamond. Dit schip wordt gebruikt als crisisnoodopvang (CNO) voor asielzoekers. Op dit moment worden er rond 150 personen uit 22 verschillende landen opgevangen. De crisisnoodopvang wordt beheerd door de Veiligheidsregio. De samenstelling van de groep opgevangen asielzoekers wisselt regelmatig als er mensen doorstromen naar een andere opvang of als er mensen om andere redenen vertrekken. In november is er een informatieavond voor belangstellenden uit Harlingen georganiseerd waar zo'n 40 mensen zijn geweest. De ervaringen met het dagelijkse reilen en zeilen zijn tot nu toe positief. Het dagelijks beheer is strak georganiseerd en er wordt goed toegezien op het hanteren van de huisregels. Er zijn weinig meldingen van overlast en als er iets is dan wordt dat door de staf van de crisisnoodopvang snel en adequaat opgepakt. De gemeente heeft wekelijks contact met de organisatie van de crisisnoodopvang en wordt goed geïnformeerd als er bijzonderheden zijn.

Veiligheid

Na de aanloopperiode is besloten dat er continue vier beveiligers aanwezig zijn in- en rondom het schip. Een van de beveiligers maakt diverse keren per dag een ronde door Harlingen. In samenwerking met Brandweer Harlingen vindt er tweewekelijks een ontruimingsoefening plaats, deze verloopt naar volle tevredenheid. In geval van ontruiming kan gebruik worden gemaakt van de kantine van de Visveiling.

Activiteiten

Omdat de opgevangen mensen nog niet mogen werken worden er vanuit de crisisnoodopvang diverse activiteiten georganiseerd. Zo is er een social-club opgezet in Pizzeria Pompeï, hier wordt drie keer per week Nederlandse en Engelse les gegeven. "Verder

zijn er mogelijkheden gecreëerd om hobby's uit te oefenen en kan er gesport worden. Voor dit laatste zijn er diverse contacten met verschillende organisaties in de stad gelegd. Door de Veiligheidsregio is speciaal voor het organiseren van de activiteiten een medewerkster aangeworven die het nodige organiseert en regelt.

Na aankomst krijgt iedere nieuwe bewoner een cursus 'vertrouwd raken met de Nederlandse cultuur'. De thema's hebben meestal betrekking op de Nederlandse cultuur, gebruiken en gewoonten. Er worden verder diverse sport- en andere activiteiten georganiseerd zoals:

- Sjoelen en Bingo regelmatig
- Waddenhal voetbal / volleybal / basketbal iedere maandagmiddag
- FC Harlingen twee keer per week
- Sportzaal RSG twee keer per week
- In samenwerking met SportFriesland is de sportcontainer op het terrein naast de boot geplaatst

Moneycard en oriëntatietrajecten

De vluchtelingen mogen niet werken en geen vrijwilligerswerk verrichten. Wel mogen de mensen een zogenaamd oriëntatietraject volgen. Een van de bewoners zet bijvoorbeeld haar expertise in de logistiek in voor een havenbedrijf.

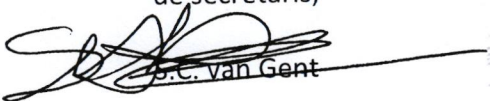
Sinds 1 februari krijgt iedere bewoner aan boord een moneycard. De bewoners krijgen per week € 13 gestort op de moneycard. Daarnaast kan men maximaal € 13 euro per week verdienen met bijvoorbeeld het uitvoeren van klussen aan boord of het verrichten van werkzaamheden elders, lees een oriëntatietraject volgen.

Werkbezoek

Op 21 december brachten de heren Bos (bestuurder COA) en de heer Van Ooijen (manager noodopvang COA) samen met burgemeester Sjerps een werkbezoek aan het vluchtelingenschip. Tijdens het bezoek en de nabespreking kwamen diverse onderwerpen met betrekking tot de landelijke opvang van vluchtelingen ter sprake.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Harlingen,
de secretaris,

J.C. van Gent

de burgemeester,
E.M. Sjerps

Bijlagen: memo + infografic vluchtelingenvraagstuk Friesland